

Verkiezingsprogramma PvdA Oosterhout voor de verkiezingen van maart 2022

Oosterhout kan wel wat durf gebruiken!

Wij vinden dat onze gemeente zoveel mooier en beter kan zijn, als we buiten de gebaande paden durven kijken. Laat de overheid voor de verandering bijvoorbeeld eens uitgaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen en daar het systeem op inrichten. Het 'systeem van wantrouwen' is nooit een bewuste keuze geweest, maar gemaakte keuzes als gevolg van negatieve incidenten en beeldvorming. De som hiervan heeft geleid tot een 'systeem' gebaseerd op wantrouwen en burgers kwamen in de knel. Deze basishouding kan anders en hoe licht de PvdA Oosterhout graag toe in dit verkiezingsprogramma.

De PvdA heeft in het landelijk verkiezingsprogramma laten zien hoe we samen door de coronacrisis heen kunnen komen. Met een herstelprogramma, dat gebaseerd is op investeren in plaats van bezuinigen, steun voor de getroffen sectoren en het oplossen van de coronaschulden van mensen, voorkomen we dat de meest kwetsbare mensen het zwaarst getroffen worden. En met de werkgarantie kunnen mensen zich omscholen om elders werk te vinden, zonder dat zij direct hun inkomen verliezen. Veel van deze zaken vergen landelijke maatregelen en wetgeving.

In onze gemeente wil de PvdA Oosterhout zich inspannen om lokaal op deze punten een positief verschil te maken. We willen inzetten op zekerheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. Dat betekent ook keuzes maken. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten.

We zetten in op zekerheid. Bestaanszekerheid is het recht op een fatsoenlijk bestaan. Een plek waar je kunt thuiskomen, een inkomen waar je op kunt rekenen, een vangnet voor als het tegengit en kansen voor je kinderen. De PvdA Oosterhout zet zich in voor de gemeente als eerlijke en fatsoenlijke werkgever en opdrachtgever. De gemeente is niet alleen werkgever, maar besteedt ook werk en taken uit, bijvoorbeeld op het gebied van de zorg of de groenvoorziening. Ook moet de overheid betrouwbaar zijn naar inwoners en ondernemers. Zekerheid wordt de norm.

Iedereen moet mee kunnen doen. Alle mensen zijn gelijkwaardig. Bestaanszekerheid is er daarom voor iedereen. Dat betekent dat iedereen dezelfde kansen heeft op een goed werk, een fijn huis, liefdevolle zorg en het beste onderwijs. Gelijkwaardigheid staat onder druk wanneer een kleine groep zich steeds meer kan veroorloven en een grote groep steeds minder. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Spreiding van kennis, macht en inkomen is een middel om bestaanszekerheid voor iedereen te organiseren. Juist in tijden van crisis blijft dit ons uitgangspunt. Het kan niet zo zijn dat schulden collectief gedragen worden en winsten privaat blijven. En het kan niet zo zijn dat er bezuinigd wordt op sociale voorzieningen, terwijl de OZB in onze gemeente verlaagd wordt.

En tenslotte zijn we solidair met toekomstige generaties. Dat betekent een duurzame samenleving. We leggen geen onnodige druk op de aarde. We hebben deze wereld geleend van onze kinderen en niet toegeworpen gekregen van onze ouders.

Daarom blijven we ook investeren in de publieke infrastructuur. En daarnaast in woningen. Onze samenleving gedijt alleen bij een goede publieke infrastructuur. Daar ontmoeten mensen elkaar en zijn dus essentieel voor de sociale cohesie. Te denken valt aan de bibliotheek, musea, sport- en andere verenigingen, inlopen, ... Ook kunnen we de gemeente een mooiere plek maken door te investeren in woningen.

In de volgende pagina's werken we dit voor verschillende onderwerpen verder uit.

Wonen

Onze gemeente is meer dan een verzameling stenen. Het is de plek waar we leven, elkaar ontmoeten, ons prettig voelen en onszelf kunnen ontwikkelen. We willen wonen in een gemeente, waar het niet uitmaakt in welke buurt je woont of waar je wieg staat. Een gemeente, waar de starter, bakker en loodgieter naast de arts en advocaat kunnen wonen en waar iedere woning toekomstbestendig is. We kiezen ervoor om te investeren in de voor een gezonde gemeente essentiële voorzieningen als de bibliotheek en het buurthuis. Daarmee maken we onze wijken, buurten en kerkdorpen niet alleen tot een fijne woonplek, maar ook tot sociale ontmoetingsplaatsen.

Op het moment is wonen überhaupt voor de een ook wat makkelijker voor de ander. Het is bijvoorbeeld moeilijk om ertussen te komen, als je een starter bent of als je woonruimte nodig hebt vanwege een scheiding. Huizenprijzen schieten omhoog en de wachtlijsten voor een sociale huurwoning lopen op.

De PvdA Oosterhout vindt dat het marktdenken niet langer mag overheersen. Alleen als we de regie terugpakken en de volkshuisvesting in ere herstellen, kunnen we ervoor zorgen dat er in onze gemeente dat meer betaalbare woningen gebouwd worden.

Want meer betaalbare woningen bouwen is nodig. Wachtlijsten voor huurwoningen lopen op. Ook de huizenprijzen schieten omhoog. De kloof tussen armere en rijkere huishoudens overlapt steeds vaker met de kloof tussen huurder en woningbezitter. Dat moet anders. We moeten terug naar volkshuisvesting in plaats van woningmarkt: een huis is om in te wonen, daar ontstaan mooie (en helaas ook minder mooie) herinneringen. Een huis is geen object om in te speculeren. Het moet niet gaan om het rendement van je woning, maar om je behoefte (drukke versus rustige leefomgeving, groter versus kleiner huis, ...).

Tegelijkertijd is alleen meer bouwen niet de totaaloplossing. Meer huizen betekent meer druk op de openbare ruimte. Zeker in deze tijd is de toekomst onzeker, maar het is niet uitgesloten dat in de toekomst minder woningen nodig zijn, als het hoogtepunt van de vergrijzing achter de rug. Daarom wil de PvdA Oosterhout ook goed kijken naar de mogelijkheden voor doorstroom, waarbij de behoefte van inwoners vooropstaat. Als de kinderen uit huis zijn en je bereikt een zekere leeftijd, kan die eengezinswoning een 'last' worden. Verhuizen naar een gelijkvloerse en kleinere woning kan dan fijn zijn. Maar die eengezinswoning 'bevat' ook herinneringen. Dus eenieder zal een andere afweging maken. Voorop moet staan dat er geen negatieve barrières zijn om het niet te verhuizen, bijvoorbeeld voldoende en geschikte gelijkvloerswoningen en desnoods hulp bij verhuizing.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- De gemeente gaat meer betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen bouwen. De PvdA Oosterhout denkt bij projecten aan 40% sociale huur, 10% middeldure huur en 50% koop. In het algemeen komt meer aandacht voor de middeldure huur. In tegenstelling tot de afgelopen periode moet de gemeente niet luisteren naar wat de ontwikkelaars willen, maar waar er behoefte naar is.
- Ook moet de gemeente kijken naar mogelijke belemmeringen om te verhuizen van een eengezinswoningen naar een kleinere woning.
- Bij nieuwbouw van woningen in de gemeente krijgen 'Oosterhouters' voorrang. Het woningtekort in Nederland is groot en onze gemeente draagt een steentje bij ter vermindering van dat tekort. Dus we bouwen niet alleen voor de huidige 'Oosterhouters'. Tegelijkertijd krijgen 'Oosterhouters', die al op een wachtlijst staan voor een huurwoning in Oosterhout, voorrang bij nieuwbouwhuurwoningen.
- Wonen in een prettige en groene omgeving. Daarom een natuurinclusief beleid bij alle ontwikkelactiviteiten. De PvdA wil dat er bij ieder nieuw te ontwikkelen bouwplan reconstructie groen wordt toegevoegd. Dat is niet alleen mooi, maar is ook duurzaam en helpt tegen hittestress.

- Daarbij hebben we ook aandacht voor andere vervoersvormen dan de auto. Op deze manier streven we naar een goede en duurzame bereikbaarheid van en binnen onze gemeente.
- Een actief grondbeleid. De gemeente gaat meer gronden zelf verwerven om meer invloed te hebben en de regie te vergroten.
- Huisjesmelkers willen we liever niet en we bieden bescherming tegen het opkopen van panden om vervolgens te verhuren. We gaan kijken of een zelfbewoningsplicht iets voor onze gemeente is.

Werk en inkomen

De coronacrisis heeft voor veel Nederlanders duidelijk gemaakt hoe onzeker hun baan en inkomen is. Het is een onzekerheid die door de doorgaande flexibilisering van de arbeidsmarkt voor veel mensen ook al voor corona een gegeven was. De kwetsbare positie van zzp'ers en mensen met een tijdelijk of nulurencontract op de arbeidsmarkt, de concurrentie op arbeidsvoorwaarden, en teveel werk dat niet beloond wordt, zijn allemaal symptomen van een arbeidsmarkt, die niet meer goed functioneert, en waar tegelijkertijd kansen op een mooiere toekomst onbenut blijven.

Dat kan en moet anders. Iedereen verdient goed, betekenisvol werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is meer dan alleen een inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen.

Voor ons is het antwoord duidelijk. Samen willen en kunnen we werken aan een samenleving waarin de mensen weer centraal staan, waarin plezier in ons werk voorop staat en waarin we werk van mensen beter belonen en de welvaart eerlijker delen. In plaats van een race naar de bodem willen we echte vooruitgang voor iedereen.

Werk is meer dan alleen een inkomen en tegelijkertijd is het inkomen wel het eerste dat je nodig hebt om perspectief te hebben. Voor de PvdA is werk daarom betaald én goed werk. Daar hoort een fatsoenlijk salaris bij met goede arbeidsvoorwaarden.

Maar ook als het hebben van een baan (even) niet lukt, zorgen we dat mensen op een andere manier volwaardig mee kunnen doen. Voor iedereen in onze samenleving geldt meedoen naar vermogen op een manier die het beste bij hen past. Bijscholing, herscholing en omscholing zijn in de komende periode daarom belangrijker dan ooit. Iedereen verdient kansen om mee te kunnen doen.

De PvdA streeft naar volledige werkgelegenheid en naar een arbeidsmarkt waar er voor iedereen een plek is. Iedereen heeft recht op werk op zijn of haar niveau: soms is dat werken op de dagbesteding, bij het sociaal ontwikkelbedrijf, in de basisbaan, publieke baan of het omscholingsprogramma dat we samen hebben afgesproken. Veel mensen lukt het uitstekend om zelf de weg op de arbeidsmarkt te vinden, maar als het zelf niet lukt, bieden we de helpende hand. We doen het samen.

Hoe ernstig de gevolgen van corona voor de werkgelegenheid zijn, weten we nu nog niet. Dat is voor ons aanleiding om extra te willen investeren in mensen en de arbeidsmarkt. Zzp'ers, die in de vorige crisis vaak gedwongen voor zichzelf zijn begonnen, én jongeren laten we niet alleen de rekening betalen. Scholing zal onderdeel van onze antwoorden zijn. Daarbij benutten we de kansen die liggen in de verduurzamingsopgave en de energietransitie volop.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende.

- De gemeente helpt mensen die door de te ver doorgesloten marktwerking of corona in de knel zijn gekomen actief naar een andere baan.
- Werk dat in opdracht van de gemeente wordt uitgevoerd, tegen een eerlijke prijs laten doen. Het gaat niet alleen om wat het onder de streep kost, maar ook over zaken als arbeidsvoorwaarden van het personeel dat het werk daadwerkelijk uitvoert en

duurzaamheidsaspecten. Vanzelfsprekend krijgen mannen en vrouwen die hetzelfde werk doen evenveel betaald.

- Zorgen dat er genoeg banen zijn. Voor iedereen! We hebben daarbij aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Werken voor een eerlijk loon. Zodra er productie wordt gemaakt, hoort er een inkomen tegenover te staan. We waken voor verdringing van betaalde arbeid door vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk vinden we zeer waardevol, maar geen alternatief voor betaalde arbeid.
- De bijstand als een springplank naar meedoen in de samenleving. Dus uitgaan van vertrouwen in mensen en niet op afvinklijstjes. Mocht een sprong naar werk onverhoopt niet lukken, dan is de gemeente coulant.

Gezondheid

Iedereen in Oosterhout moet kunnen rekenen op zorg. Als je ziek bent of iemand in je omgeving is dat, dan heb je hulp nodig. Dan wil je erop kunnen rekenen dat jij of je naasten de juiste zorg, aandacht en liefde krijgen. Niet op basis van wie je bent, maar op basis van wat je nodig hebt.

Toch is dat lang geen vanzelfsprekendheid. Ook niet in een welvarend land als Nederland. Wie in armoede leeft, is vaker ongezond. Kinderen die in armoede opgroeien, hebben vaker een ongezonde levensstijl, waar ze vaak hun hele leven last van houden. Zo is de (gezonde) levensverwachting van mensen met hoge inkomens hoger dan voor mensen met een lager inkomen.

Wat gaat de PvdA Oosterhout daaraan doen? We zetten de mens en niet de markt centraal. De mensen in de zorg werken keihard. Tegelijkertijd lijkt het soms alsof ze meer tijd kwijt zijn aan administratie en verantwoording dan aan de zorg. De PvdA Oosterhout wil kijken of we de marktwerking kunnen beperken, meer uitgaan van vertrouwen in de zorg- en welzijnsprofessionals en kijken of we met zorgaanbieders kunnen samenwerken, die staan voor goede zorg en niet voor winstmaximalisatie.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- Burgers moeten op hun zorg kunnen rekenen. Consistentie is dus belangrijk.
- Tegelijkertijd hebben we oog voor de manco's van dit stelsel: de zorgaanbieder streeft naar continuering van de zorg, omdat dat geld oplevert. De zorggebruiker vindt dat niet erg, zolang er een gevoel van vooruitgang is. De rekening komt bij de gemeente terecht.
- De PvdA Oosterhout wil dat mensen die een scootmobiel nodig hebben er één kunnen krijgen zodat ze deze kunnen gebruiken op die momenten die je zelf wilt. Dat geldt ook voor andere hulpmiddelen die jou helpen langer zelfstandig te blijven wonen en eigen keuzes te maken.
- De gemeente werkt alleen samen met zorgleveranciers die géén winst uitkeren aan aandeelhouders. Dat geldt stoppen we in echte zorg. Er wordt simpelweg te veel geld besteed aan de organisatie van zorg in plaats van zorg zelf.
- We leveren zorg van goed kwaliteit die op een eenvoudige manier zonder onnodige bureaucratie door jou geregeld kan worden.
- We zetten in op voorzorg en welzijn. Een schone en veilige leefomgeving, passende woningen en goed onderwijs. De overheid kan echter niet alleen voorzorg en welzijn regelen. Daarbij zijn andere partners nodig om sociale netwerken te versterken: het buurthuis, de school, de bibliotheek, de sportverenigingen...
- Welzijn, preventie en gezondheid staan voorop. Voorkomen is altijd beter dan genezen. We willen zorgen voor gezondere en gelukkigere levens en zetten daarom in op gezondheid, welzijn en preventie. Uiteindelijk leidt deze preventieve aanpak ook tot minder dure zorg.

Onderwijs

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Onze scholen zijn de plek waar heel veel kinderen met veel plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De wijk, buurt of kerkdorp waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

Natuurlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toe gaan kijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. We helpen scholen om zich te ontwikkelen tot sociale ontmoetingsplaatsen, bieden kinderen met leerachterstanden extra steun en bestrijden de kansenongelijkheid met gericht beleid. Voor ons is de school de plek waar je al je leeftijdsgenoten ontmoet, de plek waar je je veilig voelt en waar je een eerlijke start in het leven maakt.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- De gemeente wil goed onderwijs en voldoende aanbod. Met Delta onderwijs gaan we afspraken maken hoe we dat kunnen blijven verbeteren en hoe de gemeente meer invloed kan krijgen op het klimaat in de scholen en de huisvesting van de scholen in heel Oosterhout.
- We willen in gesprek met Delta hoe de gemeente meer grip krijgt op de kwaliteit van het openbaar onderwijs. Hierin heeft de gemeente een zorgplicht maar staat nu op te grote afstand en kan geen controle uitoefenen. Dit kan en moet anders wat de PvdA betreft.
- We gaan kijken of alle scholen in onze gemeente voldoende mogelijkheden hebben om naar de bibliotheek te gaan. Theek5 dient een centrale rol te spelen in het leesonderwijs, maar ook in de aanpak van laaggeletterdheid. Zeker in het licht van leerachterstanden door corona is dat essentieel.
- Ter bewustwording op het gebied van duurzaamheid en klimaatontwikkeling is het belangrijk dat de jeugd hier al vroeg mee in aanraking komt. Educatie op dit gebied is daarbij van groot belang. Partners hierbij als het Milieu Educatief Centrum (en kinderboerderij) MEK worden hiertoe uitgenodigd en in staat gesteld hier een bijdrage aan te leveren.
- Er worden steeds meer regionale plannen gemaakt voor werk, wonen en mobiliteit. En dat is goed nieuws want Oosterhout kan niet alles alleen! Dit biedt kansen om een (regionale) MBO te starten in Oosterhout. Het liefst dicht in de buurt van de bedrijventerreinen, dichtbij de echte praktijk!

Armoede en schulden

Nederland is een rijk land, maar de verschillen tussen arm en rijk worden wel steeds groter. Nu al leven inwoners van ons land met een lagere opleiding en lager inkomen gemiddeld acht jaar korter en maar liefst vijftien jaar minder in goed ervaren gezondheid dan inwoners met een hogere opleiding en hoger inkomen. Voor de PvdA Oosterhout is dat onaanvaardbaar: schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de samenleving in de weg en kinderen, die opgroeien in armoede, staan meteen op achterstand. Armoede tast je gevoel van vrijheid en bestaanszekerheid aan, terwijl juist die verworvenheden het fundament van onze samenleving zijn, waarin iedereen een gelijke kans heeft.

Een samenleving met kansengelijkheid is nu nog ver weg en door de gevolgen van de coronacrisis wordt het alleen maar erger. Kinderen uit arme gezinnen hebben een moeilijker start, kunnen vaak niet meedoen met sport, niet naar verjaardagsfeestjes gaan, en niet meepraten over de vakantiereizen. Ze zijn vaak niet trots op zichzelf en groeien vaker op in een onveilige situatie. We willen dat kinderen in armoede een eerlijke start kunnen maken.

Daarom willen we schulden oplossen voor ze leiden tot veel sociale ellende en onnodig hoge kosten. Vroegsignalering en preventie zijn daarbij belangrijk. Daar ligt de sleutelrol voor de gemeente. Onze dienstverlening houdt hier rekening mee. Door dicht bij onze inwoners te staan en te weten wat zij nodig hebben daar, kunnen we hier lokaal verandering in brengen. Met een goede lokale aanpak van het bestrijden van de effecten van armoede zorgen we er bovendien voor dat onze inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten, op het schoolplein, bij de sportvelden en op de markt.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- Onze schuldhelpverlening en minimabeleid is gebaseerd op preventie en vroegsignalering. We zetten alles op alles om te voorkomen dat schulden zo hoog worden, dat ze niet meer te overzien zijn. We werken daarbij samen met woningbouwcorporaties en zorgverzekeraars.
- We stellen de mens centraal. Hiervoor is het nodig dat we door schotten heen werken en we handelen vanuit de vraag waar we mensen het meeste mee helpen op basis van vertrouwen.
- We vinden dat het hebben van schulden geen kwestie van 'eigen schuld' is. De oorzaken voor schulden kunnen heel divers zijn. Belangrijke levensgebeurtenissen, zoals een echtscheiding of het verlies van je partner, minder inkomen door het verlies van je baan of een mager pensioen, spelen vaak een rol. Net als rekeningen die door een hoge zorgverzekering, energielasten en hoge huren blijven liggen.
- De PvdA Oosterhout is verheugd dat Theek5 een rol heeft in het helpen van inwoners met de belastingaangifte en de aanvraag van toeslagen. Mede in het licht van de toeslagenaffaire vraagt de gemeente aan Theek5 of er behoefte is aan hulp van of samenwerking met de gemeente. Sociale uitkeringen en voorzieningen lopen namelijk via de gemeente.
- De PvdA Oosterhout vindt, dat onze gemeente als schuldeiser naast de mensen moet gaan staan en moet meekijken naar oplossingen, die haalbaar zijn. Dat betekent dat de beslagvrije voet altijd wordt gerespecteerd en gehanteerd.
- Ook erkent de PvdA Oosterhout dat de (lokale) overheid mede veroorzaker van torenhoge schulden (door toeslagen terug te vorderen en het stapelen van boete op boete) kan zijn. We wijzen dit af en laten ons leiden door het idee van wat heeft een mens nodig om te kunnen leven.

Duurzaamheid

Een schone, duurzame en eerlijke koers is nodig. In de komende jaren zetten we in onze gemeente alles op alles om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Een wereld met minder CO₂-uitstoot en een betere luchtkwaliteit, met geïsoleerde huizen, betaalbare energielasten en meer duurzame werkgelegenheid is naast een absolute noodzaak, vooral een prachtig en wenkend perspectief.

Maar dit prachtige en wenkende perspectief kost veel geld. We willen voorkomen, dat de energietransitie de ongelijkheid en tweedeling vergroot. Huishoudens met hoge inkomens kunnen hun huizen met subsidies verduurzamen, terwijl huishoudens met lage inkomens in een tochtige woning met hoge energielasten achterblijven. Deze tweedeling leidt tot onzekerheid.

We geloven voor dit doel in de kracht van het collectief en van de buurt. We streven naar meer zeggenschap en maken we het opwekken van onze energie weer tot wat het hoort te zijn: een nutsvoorziening van ons allemaal. Ook gaan we met onze inwoners in gesprek over zorgen. Voorop staat dat de inwoners van onze gemeente de verduurzaming niet in hun eentje hoeven op te lossen. Ook dit doen we samen. Onze energietransitie zal eerlijk en sociaal zijn.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- We bouwen in Oosterhout alleen nog maar duurzaam. Waar we nieuwe woningen of gebouwen neerzetten zijn deze minimaal energieneutraal en zijn materialen herbruikbaar
- We bouwen modulair en zorgen dat een gebouw meerdere bestemmingen kan krijgen. Scholen kunnen bijvoorbeeld gemakkelijke woningen worden en kantoren die leegkomen zijn te gebruiken als woning, winkel of krijgen een maatschappelijke bestemming.
- We gaan streven naar minder energieverbruik via bijvoorbeeld isolatie in onze gemeente. Energie, die niet nodig is, hoeft namelijk ook niet opgewekt te worden. We bestrijden op deze manier ook energie-armoede (en te groot gedeelte van het inkomen gaat op aan de energierekening).
- We investeren samen in nieuwe vormen van energie én we profiteren hier samen van. De gemeente ontwikkelt zelf lokale of regionale energiecorporaties. Het geld dat wordt verdiend aan de opwekking van energie blijft in Oosterhout. Kortom, we streven naar maatschappelijke participatie.
- In onze gemeente moeten bedrijven meer duurzame energie kunnen opwekken. Voorbeelden zijn meer zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen. We gaan kijken of we naast de 'wortel' ook de 'stok' moeten hanteren. Als bijvoorbeeld geschikte daken ongebruikt blijven, dan kan gedacht worden aan een hogere bijdrage aan de BIZ.
- Wij willen dat de gemeente zelf de regie nemen op bijvoorbeeld de energietransitie en zelf investeren in lokale of regionale energiecentra. Dit levert niet alleen financieel maar ook maatschappelijk rendement op.
- Qua vervoer en mobiliteit heeft de gemeente ook aandacht voor alternatieve vormen van bereikbaarheid, zoals deelvervoer, openbaar vervoer en fiets bij de bereikbaarheid binnen en van onze gemeente en bij nieuwbouwprojecten.

Sport en cultuur

Sport en cultuur maakt mooie invulling van vrije tijd mogelijk en schept sociale verbanden. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Wie sport en lid is van de sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen dus en zien sport als een publieke voorziening.

En kunst en cultuur raakt, verbindt, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen. Zonder de bibliotheek, het theater, de musea en cultuureducatie is het lastig om die dromen te verwezenlijken. Cultuur draagt in al zijn verschijningsvormen bij aan de leefbaarheid in de wijken en steden. Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- Sporten is leuk, gezond, en vergroot de sociale samenhang. Daarom stimuleren we onze jeugd om lid te worden van een sportvereniging en bieden we ouders met een smalle portemonnee financiële ondersteuning, zodat alle kinderen kunnen meedoen.
- Het lukt veel sportverenigingen vaak niet om voldoende vrijwilligers te vinden voor taken, zoals toezicht houden, het clubhuis bemannen en de velden onderhouden. Ondertussen zitten veel mensen ongewild thuis. Daarom kijken we of basisbanen op de sportvereniging mogelijk zijn.

- Goede sportvoorzieningen zijn noodzakelijk. We helpen de sportverenigingen bij het verduurzamen van hun accommodaties met leningen.
- Bij de aanleg of renovatie van sportaccommodaties en velden kiezen we voor materialen met een lage milieubelasting.
- In de inrichting en ontwikkeling van de buitenruimte houden we nadrukkelijker rekening met bewegen.
- In wijken en op plekken, waar deelname aan culturele activiteiten niet vanzelfsprekend is, sporen we dit aan.
- Alle kinderen en jongeren moeten mee kunnen doen aan cultuureducatie. We streven naar en houden aandacht voor toegankelijkheid en betaalbaarheid van cultuureducatie.
- De bibliotheek is van groot belang. Bibliotheken horen laagdrempelige ontmoetings- en leerplaatsen te zijn. Dat betekent dat er in bibliotheken een bijdrage geleverd wordt aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid, er allerlei vormen van informatie te vinden zijn, en er permanent open wifi-verbindingen zijn.

Openbare financiën

Bovenstaande maatregelen kosten geld. Voor niets gaat de zon op. De PvdA Oosterhout wil vooral kijken naar hoe het bestaande geld beter en efficiënter besteed kan worden. Ook moet de gemeente zich niet arm rekenen. Elk jaar lijkt de gemeente achteraf gezien geld over te houden, terwijl op het begin is uitgegaan van een tekort. Sluipenderwijs leidt dit tot een verschraling van openbare voorzieningen. Tenslotte vindt de PvdA Oosterhout dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

De PvdA Oosterhout zet daarom in op het volgende:

- Om het leven in Oosterhout betaalbaar te houden en voorzieningen in stand te houden, vraagt de PvdA een eerlijke bijdrage van huizenbezitters en (grote) ondernemers. De PvdA Oosterhout vindt dat de OZB voor woningen best wat meer mag stijgen als de noodzaak daarvoor is aangetoond en dat (grote) bedrijven meer rioolheffing mogen betalen.
- Milieuvriendelijke bedrijven worden in Oosterhout zwaarder belast dan milieuvriendelijke bedrijven.